ՑՈՒՑԱԿ ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Գ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀՆԱՏԻՊ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

(1512 — 1800)

335

ՀԱՆՈՒԷ. ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐՈՒՑ ԵՒ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԴԸՐ ՇԱՀ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՊԱՐՍԻՑ (Պատմութիւն Նադիր Շահի)։ Թրգմ. Գօղոս Միրզաեան, Մադրաս, տպ. Յակոբ Շահամիրեան, 1782, (*աւարտ.* 1783), 184 *էջ*։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Ինկած է։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ինկած է։

ԾԱՆՕԹ.

Գիրքին տիտղոսը առած ենք *«Հայ Հնատիպ Գրքի Մատենագիտական Ցուցակէն»*։

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
923.1 *Նա*

336

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ՎՐԴ. ՔՈՄԹԵԱՆՑ. ԹՈՒՂԹՔ... ԶՈՐՊԻՍՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԿՐԻՆ ՍԻՆԷԱՑԻՈՑ, ՈՐ Է ՉԻՆ ԿԱՄ ՉԻՆՈՒՄԱՉԻՆ։ Թրգմ. Մարգար Շահրիմանեանց։ Թրիեսթ, տպ. Մխիթարեանց, 1783, 382 *էջ*։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԹՈՒՂԹՔ Պատուական Հօր Լուդովիկոսի Քոմթեանց շուրջ զորպիսութեամբ երկրին Սինէացւոց, որ է Չին, կամ Չինումաչին։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ՅԻՇԱՏԱԿՔ ԵՒ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ Տեղագրականք, Մաթէմաթիկականք, Մեքենականք, Բնականք, Քաղաքականք, եւ Եկեղեցականք. Շուրջ զկայսերութեամբ Չինաց, Հրատարակեալ ի զանազան նամակս ի պատուական Հօրէ Լուդովիկոսէ Քոմթեանց։

Թարգմանեցաւ նախ ի Գաղղիացւոց ի լեզու անգլիական, եւ ապա անտի ի հայ բարբառ, յազնուական Աղայ Մարգարէ Շահրիմանեանց Ջուղայեցւոյ, առ ի պատիւ, եւ յիշատակ մշանջենաւոր կրտսեր եղբօր իւրոյ Պարոն Յօհաննիսի Շահրիմանեանց։

digitised by A.R.A.R.@

Եւ ի խնդրոյ Նորին ըստ կարի, եւ ըստ տանելոյ ենթակային արտագրեալ ի Հայր Մինաս վարդապետէ Գասպարեանց Արթվինցւոյ ի միաբանութենէ բարեյիշատակ Մխիթարայ Րաբունապետի, եւ մեծի Աբբայի։

Տպագրեալ ծախուք Նորին Աղայ Մարգարի։

Ի Թրիեստ. Յամի տեառն 1783։ Ի Տպարանի Հայոց Մխիթարեանց։ Հրամանաւ Մեծաւորաց։

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

951 *Բօ*

337

ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԵՊՍ. ԱՆՏԻՈՔԻ. ԹՈՒՂԹՔ։ *Կ. Պոլիս*, *տպ. Ստեփաննոս Պետրոսեան*, 1783, 159 *էջ*։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԹՈՒՂԹՔ Սրբոյն Իգնատիոսի աստուածազգեաց մարտիրոսի Անտիոքայ Եպիսկոպոսի։

Ի Վեհապետութեան Տեառն Ղուկասու Սրբազան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց։ Եւ ի Պատրիարգութեան Սրբոյն Սաղիմայ՝ Տեառն Յովակիմայ Արհի Եպիսկոպոսի։

Տպեալ Հրամանաւ Տեառն Զաքարիայ ազգասէր Պատրիարգի Կոստանդնուպօլսոյ։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպեցման Սուրբ Գրքոյս։

Փառք...

...եւ կարողութիւն մեր անարժանութեան՝ հասանել ի կատարումն տպեցման գրքոյս. ի թուին փրկչին 1783. *եւ ի թուին մերում* ՌՄԼԲ. *մարտի ամսոյ* 18։

Ի Կոստանդնուպօլիս։ ի Տպարանի Պետրոսեան Ստեփաննոսի։

Ի Յիշատակ ազգականի Պետրոսեան Յոհան. եւ Թումանեան Իգնատիոս ի Քրիստոս հանգուցելոց։

Արդ՝ որք հանդիպիք Սոյն հոգեշահ Մատենիս, յիշեսջիք ի Քրիստոս, ի մաքուր մաղթանս ձեր միով հայր մերիւ զվերոյիշեալ Յոհանն. եւ Իգնատիոսն, հանդերձ հոգեւոր եւ մարմնաւոր ծնողիւք եւ ամենայն արեան առու մերձաւորօք իւրեանց. որոց զհոգիսն աէծ լուսաւորեսցէ. եւ որք յիշէքդ յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ փրկչէ մերմէ Ամէն։

Հուսկ յետոյ յիշեսջիք ի մաքուր յաղօթս ձեր զմշակսն տպագրութեանս, այսինքն զշարադրողս եւ զգրաւօղս կազմարէից զյօհաննէս զատեփանեան եւ զմանուէլ մանկանս. եւ զծրագիրն եւ զհաստատիչ մելանահար տիրացու կարապետ պատանին. զի աղօթիւք ձերովք զօրասցին, զհոգեւորութեամբ եւ չուատարմութեամբ ծառայեսցեն ազգայնոց եւ աստուածահաճոյ արհեստիս տպագրչութեան Ամէն։

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 *Իգ*

338

ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ՀԻՄՆ ՍՏՈՒԳՈՒԹԵԱՆ։ *Մասն Ա–Գ*։ *Կ. Պոլիս*, 1783, 136+72+144=352 *էջ*։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ՀԻՄՆ ՍՏՈՒԳՈՒԹԵԱՆ։

Հաւաքեցեալ յումեմնէ բանասիրէ ի փառս աստուծոյ եւ ի յօգուտ մերազնէից։ Եւ բաժանեալ յերիս մասունս

Մասն Առաջին։

Տպագրեցաւ ի Վեհապետութեան Աստուածակառոյց Աթոռոյ Սրբոյ Էջմիածնի Տեառն Ղուկասու Սրբազան կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց։ Եւ ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի Տեառն Յովակիմայ Աստուածիմաստ Վարդապետի։

Հրամանաւ Տեառն Զաքարիայ արգասէր եւ բարեկարգ Պատրիարքի Կոստանդնուպօլսոյ։

Յամի Տեառն 1783։ Ի Կոստանդնուպօլիս։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան

Փառք...

...որ ետ կարողութիւն մերս նուաստութեան՝ աւարտեցուցանել և յաւարտ հասուցանել զայս հրմն ատուզութեան անուանեալ գրքոյկս։ Արդ՝ որք հանդիպիք սոյն հոգեշահ եւ օգտաշէն գրքոյս· եւ օգտիք ի սմանէ զբանս հարկաւորս։

Յիշեսջիք ի մաքուր յաղօթս ձեր զերկոտասան անձինս՝ հանդերձ հոգեւոր եւ մարմնաւոր ծնողօք եւ ամենայն արեանառու մերձաւորօք մերովք. որք համակամութեամբ աշխատեցուցաք զսա· եւ որք յիշէք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ Յիսուսէ փրկչէն մերմէ Ամէն։

ԾԱՆՕԹ.

Երկրորդ եւ երրորդ մասերը ունին միջատ էջահամարներ եւ առանձին անուանաթերթեր: Այս վերջիններս ունին Առաջին մասի անուանաթերթի բովանդակութիւնը:

Անուանաթերթերում եւ Յիշատակարանին մէջ յիշուած չեն գրքին հեղինակը եւ տպարանը:

Հիւրպէնկեան Մատենադարան
270·3 Գի

339

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԿՈՂ. ՋՈՒՂԱՅԵՑԻ. ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ԱՏԵՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ, Կ. Պօլիս, 1783, 120+31=151 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ԱՏԵՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ, արարեալ Տեառն Աղեքսանդրու Սրբազան Կաթուղիկոսի՝ Ջուղայեցւոյ։

Ի Հայրապետութեան Տեառն Ղուկասու Սրբազան Կաթուղիկոսի Ամենայն Հայոց։

Եւ ի Պատրիարքութեան Սրբոյն Սաղիմայ՝ Տեառն Յովակիմայ Արհի Եպիսկոպոսի,

Վերստին տպագրեալ ի լոյս ածեալ՝ Հրամանաւ Տեառն Զաքարիայ Արգասէր Պատրիարքի Մեծի Պօլսոյ։

ի Կոստանդնուպօլիս։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Առաջդեցութիւն ինչ բանասիրին:

...եթէ թէպէտ ի յօդուած հրատարակութեան երբեմն ի Ջուղայ քաղաքի տպեցաւ է ածեալ ի յոյս աստուածաբանութեամբ ի Թուին ՌՃԺԳ մեր Թուականի, բայց երկարութեամբ միջոցին որոշեալ էր անհետացեալ՝ որոյ զմին չեղեւ իսկ տեսանել. Թէեւ ի տեսողացն լինիւր յաճախ։

Իսկ Տեառն Ղազարու Կաթուղիկոսի ձեռնասուն Աշակերտի Ամասիացւոյ Յովհաննէս Շնորհանների Վարդապետի (որ ի ժամանակ իւր ի յամարայում Աստուծոյ) ըստ գրաւոր իւր բարբառն լեալ է հանդիպիլ բան, զրծու զաղափարին Հեղինակին գրքոյս· զորմէ փոյթ յանձն կալեալ անոր իսկ ինքն էր օրինակեալ. որոյ իբրեւ մերձեցեալ էր զբաւ իւր կենաց՝ զայն իւրոյինանաքիր ուրանն պայազատի էր շնորհեալ ընծայ։

[illegible]

Էջ 118–120

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1783 [illegible]

[illegible]

[illegible]

ԾԱՆՕԹ.

[illegible]

[illegible]

230·154 մմ

340

[illegible] 1784 [illegible]

[illegible]

[illegible] 1784

[illegible]

[illegible] 1784 [illegible] 15 [illegible]

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Չունի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
956.6 Զա

341

ԵԶՈՎԲՈՍ. ԱՌԱԿՔ: Թրգմ. Մարգար Շահրիմանեանց: Թրիեստ, տպ. Մխիթարեանց, 1784, 240 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԱՌԱԿՔ ԵԶՈԲՈՍԻ ՓՌԻՒԳԻԱՑՒՈՅ։
Թարգմանեալ յԱնգղիացի բարբառոյ ի Հայս յԱզայ Մարգարայ Շէհրիմանեանց՝ առ ի պատիւ մեծին բարեկամի իւրոյ Աղայ Շամիրի Շամիրեանց, եւ ի յօգուտ եւ ի զբօսանս Հայկազեան բարեսէր ընթերցողաց. Արտագրեալ ի վերայ իտալական օրինակին ի Հ. Կամիլոսէ վարդապետէ Կարապետեան Կոստանդնուպօլսեցւոյ ի Միաբանութենէ Ամենապատիւ Հօր Մխիթարայ բարունապետի եւ Աբբայի:
Տպագրեալ ծախուք նորին Աղայ Մարգարայ:
Ի Թրիեստ. Ցամի տեառն 1784.
Ի Տպարանի Հարց Մխիթարեանց: Հրամանաւ Մեծաւորաց:

ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Չունի:

ԾԱՆՕԹ.
Մատենադարանիս օրինակներէն մին կազմուած է նոյն տպարանէն եւ նոյն թուականին լոյս տեսած «Տնօրէնութիւն Մարդկային Կենաց Որ Կոչի Նոր Առակք Սողոմոնեան» գրքին հետ (Տե՛ս յաջորդ՝ թիւ 342 նկարագրութիւնը):

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
888.6 Եզ

342

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԵՆԱՑ ՈՐ ԿՈՉԻ ՆՈՐ ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆ: Թրգմ. Մարգար Շահրիմանեանց, Թրիեստ, տպ. Մխիթարեանց, 1784, ԺԲ+164=176 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԵՆԱՑ, որ եւ կոչի Նոր Առակք Սողոմոնեան. Հանեալ ի հնդիկ ձեռագրէ վաղեմի ուրումն Բրամանի.
Թարգմանեալ նախ՝ ի լեզու Անգլիացի, եւ անտի ի մեր բարբառ յԱզայ Մարգարայ Շէհրիմանեանց՝ առ ի պատիւ մեծին բարեկամի իւրոյ Աղայ Շամիրի Շամիրեանց, եւ ի յօգուտ եւ զբօսանս Հայկազեան բարեսէր ընթերցողաց:
Բազմաջան աշխատութեամբ սրբագրեալ անվթար ըստ իտալական թարգմանութենէ Ի Հայր Մինաս Վարդապետէ Գասպարեանց Արթվինցւոյ ի Միաբանութենէ բարեյիշատակ Հօր մերոյ Մխիթարայ Բարունապետի եւ Աբբայի.
Տպագրեալ ծախուք նորին Աղայ Մարգարայ: Ցամի տեառն 1784: Ի Թրիեստ. Ի Տպարանի Հարց Մխիթարեանց: Հրամանաւ Մեծաւորաց:

digitised by A.R.A.R.@

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Չունի:

ԾԱՆՕԹ·

Մատենադարանիս օրինակներէն մին կազմուած է նոյն տպարանէն եւ նոյն թուականին լոյս տեսած *«Աղօթք Եզովբայ»* գրքին հետ (Տե՛ս ծանօթութիւն թիւ 341 նկարագրութեան):

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
398·9 Գր

343

ՄԻՔԱՅԷԼ ՎՐԴ. ՉԱՄՉԵԱՆ. *ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ: Հատոր Բ: Վենետիկ, տպ. Պետրոս Վաղվաղեանց*, 1785, 1060 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ Ի սկզբանէ աշխարհի մինչեւ ցամ տեառն 1784·

Ըստ աւանդելոյ այլեւայլ մատենագրաց. ի վեց գիրս բովանդակեալ, եւ երիս հատորս արոհեալ:

Յօրինեալ ի Հայր Միքայէլ վարդապետէ Չամչեանց կոստանդնուպօլսեցւոյ, յաշակերտէ ամենապատիւ Տեառն Միխիթարայ մեծի աբբայի:

Ն. տպագրեալ հրամանաւ գերապատիւ Տեառն Ստեփաննոսի վարդապետի եւ աբբայի՝ նորին յաջորդի:

Ծախիւք բարեպաշտօն եւ [illegible] շահրիմանեանց երկուց եղբարց հարազատաց՝ բարձրագահեան պարոն յովսէփին եւ պարոն զաքարին:

Ի հայրապետութեան տեառն Ղուկասու հայոց կաթուղիկոսի:

Յամի տեառն 1785· *ի մայիսի* 15: *Եւ ի թուականութեան հայոց. ՌՄԼԴ:*

Հատոր Բ:

Յորում պարունակին պատմութիւնք երրորդ եւ չորրորդ գրոց՝ հանդերձ բովանդակ ժամանակագրութեամբք, սկսեալ յամէ տեառն 441· *մինչեւ ի* 1080:

Ի Վենետիկ. ի տպարանի պետրոսի վաղվաղեանց: Հրամանաւ մեծաւորաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Չունի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
956·8 Չա

344

ԺԱՄԱԳԻՐՔ ԱՏԵՆԻ: Ս. Էջմիածին, տպ. Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի, 1785. 428 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԳԻՐՔ ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆՑ Սրբոյ Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց: եւ Կարգաւորութեան Սաղմոսացն Դաւթի Մարգարէին:

Արարեալ Սրբոց Թարգմանչաց եւ Հայրապետացն մերոց. ի փառս Ամենասրբոյ Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ: Որ է օրհնեալ յաւիտեան: Ամէն

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԺԱՄԱԳԻՐՔ ԱՏԵՆԻ Ցորում Պարունակին Երեք Գիրք Սրբոյ Եկեղեցւոյս Միոյ ժամակարգութեանցն:

Նախ՝ Գիրք Սաղմոսացն Դաւթի՝ Հարիւր և յիսուն Ակնյուշիւք· յութ կանոնս բաժանեալ և յետինական գուբղոյս: Չի ութերորդն յայլոց էն:

Երկրորդ՝ Ժամագիրքն· Ցորում են կարգաւորութիւնք հասարակաց Աղօթից Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցւոյ: Արարեալ Մեծին Սահակայ Պարթևի Հայոց Հայրապետի. և Մեսրոպայ Վարդապետի. և Գիւտայ. և Յովհաննու Մանդակունւոյ:

Երրորդ՝ Տօնացոյցն Հայոց· որ ցուցանէ զպատշաճ երգեցմունս և զընթերցուածս տօնից Տէրունականաց, և Սրբոցն, և Պահոց: Ըստ արարողութեան Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ· Արարեալ նոյնոյ Սահակայ Մեծի՝ Հայոց Հայրապետի:

Եւ այլ՝ Համառօտ խորհուրդ արարողութեանց սուրբ Եկեղեցւոյս Հայոց ժամակարգութեանցն՝ Թէ զի՞նչ յո՞ր զամէ պարտի ասել. և այլն:

Վերստին տպեցեալ ի յԱստուածաէջեան և ի Լուսաւորչեան Աթոռս Սուրբ Էջմիածնի:

Ի Հայրապետութեան, և հրամանաւ Խաղաղ Տեառն Ղուկասու Սրբազան և Վեհափառ Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Եւ ի Պատրիարքութեան սրբոյ Երուսաղէմի փրկական անօրինականն Տեղեացն՝ և մեծի Մայրաքաղաքին Կոստանդնուպօլսոյ՝ Տեառն Յովակիմայ և Տեառն Զաքարիայ Աստուածիմաստ Վարդապետացն:

Ի տպարանի Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպեցման և Տպողաց սուրբ Գրոցս:

Գոհութիւն...

...զօրացոյց զտկարութիւն մեր, ի սոյն վերստին զՄաշտոց Ժամագիրքս և յաճախել, ի հարկաւոր պիտանութիւն Ժամակարգութեանց սրբոյ Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց: Զոր և ըստ յաղթանդամ խնդրոյ Քրիստոսասէր և բարեձև Ջուղայեցի ի Տէր հանգուցեալ Պօղոսեան մահտեսի Խաչիկ Աղային առաքինեալ. նորոգեալ գրովք, և նոր տառիւն թղթովք. խորհրդաւոր պատկերօք, և Փրկագործական խորհրդոյ՝ կանոնօք և ծաղկամբք: Որում զարդարութեան՝ թէպէտ և չունիմք ձեռնարկութիւնք ընդ ձեռամբ յառաջագոյն, այլ միայն աշխատութեամբ հարկաւոր պիտոյիցն ըստ անձին, զորս ի յաղքատ վայրացս ոչ գտանելով, ի հեռաւոր գաւառաց բերեալ: Նաև խոնարհութիւնք կազմանցս յանտիրութենէ, որք և զսուրբ Աթոռս և զմեզ խաւարեն և անհանգիստ առնեն: Որպէս և այժմս յառաջնորդութեան կաթողիկոսաց՝ խառնակութեան ի յանկարգութիւն և յարտաքնութեան՝ այնպէս վրդովեալ զմեզ, մինչև անյոյս լինել մեզ և ի կենաց, ըստ գրեցելոյն: և այլ ևս զանազան պատահմունք խափանարարք, որք ի գրելն երկարին յոյժ: Սակայն՝ և ևս օժանդակութեամբ ամենազօր սուրբ Հոգւոյն՝ որ յաջողէ զամենայն յամենայնի՝ ըստ Առաքելականն բանի, և ձեռնտուութեամբ Աստուածահաճոյ մաղթանաց սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ, տեսա զապեցուցն սուրբ Գրոցս բազում զգուշութեամբ աւարտեցաք ի Թուականութեան մերում ՌՄԼԴ, և ի Դեկտեմբերի ամսեանս վերջանում:

Արդ՝ որք օրհնաբանէք սովաւ զԱստուած, և աղօթէք առ բարերարութիւն Նորին, յիշեսջիք ի յորժամհայեաց մաղթանս ձեր զհաստատօղն Տպարանիս, զտէր Քրիստոս փոխեցեալ զՏէր Սիմէոն մեծափառ Կաթուղիկոսն, զոր հանգուսցէ Տէր յարքայութեան իւրում ի յոյս երեսաց իւրոց:

Ընդ նմին յիշեսջիք և զՑանկալի Գահակալ նորին զՏէր Ղուկաս Սրբազան և արժանաւոր Կաթուղիկոսս ամենայն Հայոց՝ հանդերձ հօգեւոր և մարմնաւոր ծնողօք իւրովք, և համայն խնամոցն, որոց օգնական հրամանաւ և ծախսարարութեամբ տպեցաւ գիրքս:

Այլ՝ և զհոգեծին որդեակն Սորին, զՄաղէոս նորընծայ վարդապետն, զհարազատոյ փորձից կատարեալ գործն չարանանց. ընդ համայն մասին Պաշտօնէից Տանս մերոյ. որք ըստ իւրաքանչիւր կարեաց հաղորդք եղեն ի սոյն աշխատասիրութեան:

Յիշեսջիք մանաւանդ և զսպասողն ծախուց հաստատման Տպարանիս քաջ պարագլխի, զՋուղայեցի ի Քրիստոս հանգուցեալ Խոջաջանեան Զաքարիայ Աղեքսանդրի Գրիգոր Աղային, որոյ զհոգին Տէր լուսաւորեսցէ: Ընդ որում և զհանգուցեալ ծնողսն նորին զՄի-

փայլն եւ զՄամախաթունն. եւ զայլ հին եւ նոր Եկեղեցեայսն. եւ զկենդանի քայլն նորա ըդ-բարեպաշտուհի Զիպխայն:

Եւս առաւել յիշեսջիք զվերայիշեալ Ջուղայեցի բարեպաշտ եւ մեծահատուս մահ-տեսի Խաչիկ Աղային. եւ զհանգուցեալսն նորա՝ զհայրն իւր Պօղոսն, եւ զմայրն իւր Մէհ-րարին. եւ զքոյրն իւր մահտեսի Հռիփսիմէն. եւ զամուսինն իւր Խաթունն: Իսկ եւ զկենդանի կենակիցն իւր Փէրինազն. եւ զդուստրն Ցօղիտային. եւ զայլ ամենայն ազգայինսն իւր՝ զկենդանիս եւ զննջեցեալս: Վասն զի՝ նոյն օրհնաժառանգ անձն եղեւ պատճառ տպեցման սուրբ Գրոյս, տալով զծախսն ի յԱստուածապարգեւ գոյից իւրոց առատապէս, առ ի ստա-նալ զԳիրքս բարի յիշատակ իւրեան եւ իւրայնոցն: Որոյ յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի. եւ փոխանակ բարեխնամութեանց իւրոց եւ հոգեւոր արդեանց հատուսցէ նմա Տէր զվարձս բա-րիս եւ բազմապատիկս յայսմ աշխարհիս եւ ի հանդերձելումն:

Նաեւ՝ յիշեսջիք զկերտողն նորայօրէն գրոցս: եւ պատկերաց, Եւ խորանաց եւ հա-մօրէն ծաղկանցն, զվարպետ Յարութիւն Վաղարշապատցի, հանդերձ իւր աշակերտ ախպարցս Խաչատուրին: Ընդ որս եւ զգրաշար ախրացս Մատթէոսին. եւ զՄկրտչանսք թարգմանիչն. Եւ եւս, զգործեալ ի գմբաղատի Գէորգն ի Աղէքսանդրին, և զայլ աշխատաւորս գործարանիս:

Եւ յիշողք...

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
264·2
1785

345

ՄԱՇՏՈՑ: Կ. Պոլիս, տպ. Յովհաննէս եւ Պօղոս, 1785, 404 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ՄԱՇՏՈՑ

Պարունակէ յինքեան զամենայն սրբազան արարողութիւնս Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ:

Տպեցեալ ի կոստանդնուպօլիս քաղաքի. Հրամանաւ Նորին վեհապատիւ Տեառն Զաքարիայ Ազգասէր եւ Աստուածաբան վարդապետի եւ Արք Եպիսկոպոսի:

Ի տպարանի յօհաննիսի եւ պօղոսի:

Օգնեա՛ Ամենակալդ Տէր:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպողի:

Օգնութեամբ աստուծոյ՝ տպեցաւ սուրբ գիրքս, ի թուականիս հայոց ռմլդ:

Ի հայրապետութեան սուրբ Էջմիածնի՝ Տեառն Ղուկասու Սրբազան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց. Եւ ի պատրիարքութեան սրբոյ Երուսաղէմի՝ տեառն Յովակիմայ Երջան-կայարգ Եպիսկոպոսի:

Արդ՝ որք ընթեռնոյք զսա, յիշեսջիք ի՛ Տէր զՏպագրող սուրբ գրքոյս զտիրացու յօ-հաննէս աստուածատուրեան՝ հանդերձ յաղնաշխարհ որդւովն իմով զտիրացու պօղոսն՝ (որ է հեղինակ տպագրատանս:) Յիշեսջիք եւ զայլ որդեակսն իմ զտիրացու յարութիւն՝ զգիրս կազմարարս չարողին:

Այլ եւ զաշխատաւոր մշակսն գործարանիս զպալուեցի վարդանն՝ եւ զյօհաննէսն:

Եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ Յիսուսէ, Ամէն:

ԾԱՆՕԹ.

Էջ 377–380 կը գտնուի Պաղտասար Դպիրի յիշատակարանը՝ «Յիշատակարան Սրբաս-րբողի». իսկ էջ 381–ի վրայ՝ «Վկայութիւն Սրբազան Պատրիարքին Կոստանդնուպօլսոյ» (Յովհաննէս Պատրիարք):

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
264·3
1785

digitised by A.R.A.R.@

346

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ։ *Թրիեստ, տպ. Մխիթարեանց*, 1785. 33 *էջ*։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՍՊԱՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲՈՑ ՊԱՏԱՐԱԳԻ։

Յորում գնին ամենայն քարոզք, ժամամուտք, աղօթք, եւ երգք սաղմոսք ի սարկաւագաց եւ ի դպրաց ի ձայնաւոր պատարագի· ըստ ի գիրութիւն պաշտօնէից եկեղեցւոյ։

Տպեալ յամի տեառն 1785։

Ի Թրիեստ։ Ի Տպարանի Հայոց Մխիթարեանց

Հրամանաւ Մեծաւորաց։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Չունի։

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

264.5

1785

347

ՏՕՆԱՑՈՅՑ։ *Կ. Պոլիս, տպ. Յովհաննէս եւ Պօղոս*, 1785. 389+48=437 *էջ*։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ՏՕՆԱՑՈՅՑ

Կարգաւորութիւն եւ հրահանգ Տէրունական Տօնից։ Զոր կարգեալ եւ սահմանեալ Լուսաւորչին Սքանչելագործ Սուրբ հայրապետին Հայոց· ըստ արարողութեանցն Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցւոյ։

Վերստին ի լոյս ածեալ կամեցողութեամբ ազգիս Հայոց։

Ի Հայրապետութեան ամենայն Հայոց Տեառն Ղուկասու Կաթողիկոսին. Ի Պատրիարգութեան սրբոյ Երուսաղէմի Յովակիմայ Վարդապետին։ Եւ ի Կոստանդնուպօլսոյ Զաքարիայ Ազգասէր Պատրիարգի· որոյ հրամանաւ եւ տպեցաւ։

Ի Թուին Հայոց՝ ռմլդ. *եւ յՕգոստոսի* ժա։

Ի Տպարանի յոհաննիսի եւ պօղոսի։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան տպեցման գրքոյս, որ կոչի տօնացոյց:

Շնորհօք եւ ողորմածութ ամենակալ սրբոյ Հոգւոյն աստուծոյ. մեք բնակեցեալքս ի մեծն պօլիս, Աւագ էրիցունք. Աթոռակալք. եւ սա հասարակ ժողովուրդ. նաեւ իշխանք. իշխանք եւ սա հասարակ ժողովուրդ. միաբանութ ամենեքեանս համաձայնութեամբ միմեանց. խնդիր արարեալ ի ներկայ եղեալ ազգասէր Պատրիարգէ, վասն վերստին ապեցուցման հին տօնացուցիս. Որոյ հրամանաւ եղեւ տպեալ՝ ըստ յառաջնոյոյն օրինակաց օրինակացն եւ աստուծով ուղիղ հանեալ. ի վայելումն մաքուր եւ ուղղափառ ազգիս Հայոց։

Իսկ՝ զայս այսպէս ասեմք մեք ո՛չ այլ ինչ է՝ եթէ ոչ յերկուց պատճառաց...

digitised by A.R.A.R.@

ԾԱՆՕԹ.

Վերջաւորութեան, առանձին էջահամարով (1–48) տրուած է ցանկը Յայսմաւուրքի ճառերուն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

264·1

1785

348

ՄԻՔԱՅԷԼ ՎՐԴ. ՉԱՄՉԵԱՆ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ: Հատոր Գ: Վենետիկ, տպ. Յովհաննէս Փիացեանց, 1786, 896+197=1092 *էջ*:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ Ի սկզբանէ աշխարհի մինչեւ ցամ տեառն 1784·

Ըստ աւանդելոյ այլեւայլ մատենագրաց. Ի վեց գիրս բովանդակեալ, եւ երիս հատորս տրոհեալ:

Յօրինեալ ի Հօր Միքայէլ վարդապետէ Չամչեանց կոստանդնուպոլսեցւոյ, յաշակերտաց ամենապատիւ Տեառն Մխիթարայ մեծի աբբայի:

Եւ ապագրեալ հրամանաւ գերապատիւ Տեառն Ստեփաննոսի վարդապետի եւ աբբահօր նորին յաջորդի:

Ծախիւք բարեպաշտօն եւ քաջատոհմիկ Շահրիմանեանց երկուց եղբարց հարազատաց՝ բարեգամեան պարոն Յովակիմին եւ պարոն Գաբրիէլին:

Ի Հայրապետութեան տեառն Ղուկասու Հայոց կաթուղիկոսի:

Յամի տեառն. 1786. *յապրիլի.* 16: *Եւ ի Թուականութեան Հայոց.* ՌՄԼԵ:

Հատոր Գ.

Յորում աւանդին պատմութիւնք հինգերորդ եւ վեցերորդ գրոց՝ սկսեալ յամէ տեառն 1080. *մինչեւ ի* 1784: *Եւ ազիւսակք ժամանակագրութեան:*

Ի Վենետիկ. Ի տպարանի Յովհաննու Փիացեանց: Հրամանաւ մեծաւորաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Չունի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

956·6 *Չա*

Կազմեց՝ Ա. Գ.

(Շար. 20)